

СЛОВО

**Ясновельможного Пана Гетьмана
ПАВЛА СКОРОПАДСЬКОГО**

на Святочних Загальних Сходинах

МО СГД - Берлін

(22. II. 1942 р.)

Високоповажані Пані й Панове!

Сьогодні, в роковини засновання Місцевої Організації Союзу Гетьманців Державників у Берліні, вітаю членкинь і членів Союзу від усього серця й бажаю Союзові, щоб він дійсно знайшов в собі сили й розум виконати те велике завдання, що спадає на його плечі.

Ми переживаємо небувало тяжкі часи нашої історії, часи, повні трагізму, часи, що викликають найрізніші серед нас, українців-патріотів, настрої. Трудно знайти в минулому людства цілого світу таку складну дійсність, як ту, що наш народ взагалі, а ми зокрема, тепер переживаємо.

Щоб не бути голословними, візьмемо деякі факти з нашого сучасного життя: майже всі

українці, хоча б й інших політичних напрямків, незмінно сходилися в своїх міркуваннях на тому, що без огляду на всі переміни німецької політики, врешті решт буде війна між Німеччиною й СРСР і, думали ми всі, що тоді наступить такий давно бажаний час, коли ми зможемо при допомозі німців створити свою власну українську армію, що плече-з-плечем з німецькою армією буде боротися, страждати й перемагати нашого лютого ворога — большевиків. Думалося, що в цій тяжкій боротьбі, як я вище сказав, плече в плече з німцями, ми, вірні їх союзники, викуємо собі право на повагу, право на трактування нас народом рівноправним з іншими народами й думати, що в дальшому ході подій, ми, повторюю, при допомозі німців, добемося визнання нашої Української Держави.

Безперечно, думалось, що ця Держава прийде не враз, а по етапах; безперечно, думав кожний українець, непозбавлений уміння думати, що та допомога, що її нам дадуть наші спільники-німці, буде коштувати нам дуже і дуже багато, бо всякий розуміє, що, які б німці не були до нас прихильні, не стануть вони нести величезні жертви і матеріально, що значно цінніше, своїми людьми, коли вони не одержать за це великих благ для свого народа, а ці блага, пропорційно їх допомозі нам, повинен буде, по досягненню свого звільнення від большевиків, оплатити їм в значній частині Український Народ.

Далі, здавалося нам, що це братерство на

полях боїв приведе по заключенню мира до найширшого союзу політичного, економічного й культурного між Німеччиною й Україною. Здавалося, що це та форма взаємовідносин між Німеччиною й Україною, що дасть обидвом країнам найбільші вигоди, вигоди не хвилеві, а тривалі, вічні, і при цих зносинах виявляться найгарніші духові властивості як німецького, так і українського народів, а з економічного та культурного боку ці вигоди були б неоцінені, бо ці два народи в економічному й культурному розумінні доповнювали б один одного.

Але цього всього не сталося. Ми, як виявилося, на полях бою непотрібні. Німці самі, майже без усякої нашої допомоги, визволили нашу Батьківщину від большевиків. Кажу — майже без нашої допомоги, бо десь на фронті є все ж маленькі українські відділи, вкраплені серед німців, що підтримують честь української зброї, але, дорогі Пані й Панове, Ви добре розумієте, що це не те, про що я кажу. Ці маленькі відділи ніяк не можуть заспокоїти сумління нашого народу, не можуть задовольнити його гордості і зменшити його побоювання за свою будучність.

Пам'ятайте, народ виборює собі право на вільне життя зі зброєю в руках. Інших шляхів, що ведуть до волі — не було, нема й не буде.

Отже, Панове, я взяв цей факт, щоб пояснити, чому я на початку своєї сьогоднішньої мови сказав Вам, що теперішні часи викликають в нашому народі найрізніші духові настрої.